

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over de „Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Evaluatie van de strategie voor de interne markt — 2000”

(2001/C 14/02)

De Commissie heeft op 3 mei 2000 besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 262 van het EG-Verdrag te raadplegen over de voornoemde mededeling.

De afdeling „Interne markt, productie en consumptie”, die was belast met de voorbereidende werkzaamheden, heeft haar advies op 27 september 2000 goedgekeurd; rapporteur was mevrouw Sánchez Miguel.

Het Comité heeft tijdens zijn 376e zitting van 19 oktober 2000 het volgende advies uitgebracht, dat met 87 stemmen vóór, bij 1 onthouding, is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Naar aanleiding van de conclusies van de Europese Raad van Lissabon heeft de Commissie een evaluatie van de strategie voor de interne markt het licht doen zien. De Raad had erop gewezen dat, om profijt te hebben van de gunstige economische situatie in Europa, moet worden vastgehouden aan het tijdens de Top van Helsinki goedgekeurde raamwerk voor regelgeving waarmee innovatie, investeringen en economische efficiëntie worden gestimuleerd. Dit is de eerste van een reeks jaarlijkse mededelingen waarin de in 1999 goedgekeurde strategie voor de interne markt wordt geëvalueerd.

1.2. Ten opzichte van de eind 1999 goedgekeurde strategische doelstellingen bevat de Commissiemededeling geen substantiële wijzigingen; zij handhaaft de volgende vier doelstellingen:

- verbetering van de kwaliteit van het bestaan van de bevolking;
- verbetering van de efficiëntie van de producten- en kapitaalmarkten in de EU;
- verbetering van het ondernemingsklimaat;
- gebruikmaken van de verworvenheden van de interne markt in een veranderende wereld.

1.3. In het Commissiedocument zijn voor de afgesproken maatregelen termijnen en prioriteiten vastgelegd. Op die manier is het mogelijk na te gaan of ze op het overeengekomen tijdstip worden goedgekeurd en kan ook worden bekeken hoe het staat met de langetermijnmaatregelen ter verwezenlijking van de vier strategische doelstellingen. Zo kunnen deze met het oog op de vaststelling van uitvoeringsmaatregelen naar hun prioriteit worden gerangschikt.

1.4. Tegelijkertijd maakt de Commissie onderscheid tussen „wetgevende” en „niet-wetgevende” maatregelen, waarbij ze de nadruk legt op de maatregelen die zijn bedoeld als follow-up van de Witboeken — zoals het Witboek over voedselveiligheid,

waarin de standpunten van de geraadpleegde sectoren zijn opgenomen — én van de maatregelen om ervoor te zorgen dat de Europese burgers ten volle gebruikmaken van hun rechten.

1.5. Het Commissiedocument bevat de ervaringen die met eerdere maatregelen zijn opgedaan en de uitslag van de raadpleging van de organisaties van ondernemers, werknemers, consumenten en milieubeschermers. De meeste invloed hebben echter de adviezen van het Europees Parlement en het ESC gehad; een aantal van hun voorstellen heeft de Commissie in de wetgevende maatregelen verwerkt.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Omdat er maar zo weinig tijd is verstreken sinds de vorige Mededeling over de strategie voor de interne markt⁽¹⁾, blijft het ESC bij het standpunt dat het in zijn advies hierover verwoordde. Hierin ging het akkoord met het tweejaarlijkse karakter van de maatregelen en met de jaarlijkse cyclus van toezicht. Het was echter tegen de publikatie van twee scorebords per jaar, omdat de resultaten hiervan op het ogenblik door de té korte intervallen blijken tegen te vallen. Als gevolg van de medebeslissingsprocedure, die meer tijd vergt, duurt namelijk ook de goedkeuring van de voorgestelde maatregelen langer.

2.2. De resultaten die de Commissie in mei 2000 gepubliceerd heeft, zijn niet bepaald om over naar huis te schrijven: van de 53 vorig jaar november gekozen maatregelen zijn er slechts 26 vóór eind juni 2000 afgerond. Een en ander is ten dele te wijten aan het gebrek aan vooruitgang in de Raad en de lange procedure in het Parlement. Dit is een van de redenen om, zoals de Commissie nu in de Mededeling doet en zoals het ESC in zijn vorige advies al voorstelde, de maatregelen naar prioriteit te rangschikken. Op deze manier gaat de meeste aandacht uit naar het verwezenlijken van de prioritaire doelstellingen.

⁽¹⁾ Strategie voor de interne markt en aanbevelingen voor de herijking van de gerichte acties — PB C 140 van 18.5.2000.

2.3. In de voorgestelde herziening krijgt een aantal voor de interne markt belangrijke factoren geen aandacht, zoals:

- overheidssteun, van grote invloed op de concurrentieverhoudingen;
- het vrije verkeer van personen, en in verband hiermee de problemen tegenover de grote immigratiestroom uit Oost-Europa en Noord-Afrika.

2.4. Ondanks de resultaten heeft de Commissie in de Mededeling een aantal nieuwe maatregelen opgenomen, waaronder maatregelen om de wetgeving voor farmaceutische en chemische producten aan te passen. De bedoeling hiervan is om via de bescherming van de gezondheid en het milieu het vertrouwen van de consument te vergroten.

2.5. De conclusie van de Commissie is zeer positief; de dagelijkse praktijk van de interne markt geeft echter een ander beeld te zien. Het Europese bedrijfsleven, en dan vooral het MKB, stuit nog altijd op veel te veel bureaucratische hindernissen. Daarnaast blijven grensoverschrijdende activiteiten voor de consument tot onzekere situaties leiden, ondanks de maatregelen die de EU heeft genomen. En ten slotte ontbreekt het aan een uniform Europees participatiemodel voor werknemers; in de lidstaten bestaan nog steeds de onderling verschillende systemen voor eventuele medezeggenschap in de leiding van ondernemingen.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het ESC stemt in met de rangschikking van de vastgestelde maatregelen ter verwezenlijking van de vier doelstellingen, die voor een goed functionerende interne markt van cruciaal belang zijn. Op deze manier kunnen de als prioritair beschouwde maatregelen, waarvan de uitvoering aan een bepaalde termijn is gebonden, als richtsnoer dienen voor de activiteiten van de instellingen.

3.2. De kwaliteit van het bestaan van de Europese bevolking

3.2.1. Wat de prioritaire maatregelen voor elke van de vier doelstellingen betreft: tijdens de Raad van Lissabon is vooruitgang geboekt op het gebied van de verbetering van de kwaliteit van het bestaan. Er zijn vier hoofdlijnen vastgesteld aan de hand waarvan het vertrouwen van de bevolking in de interne markt moet worden herwonnen.

3.2.2. Op voorstel van de Raad en het Europees Parlement komt er een forum voor de interne markt, waar kan worden nagegaan welke problemen burgers en kleine bedrijven onderkennen bij het uitoefenen van hun rechten tegenover nationale

overheden. Gezien het vermogen van de Waarnemingspost voor de interne markt van het ESC om de problemen in kwestie op te sporen en te analyseren, zou deze hierbij moeten worden betrokken.

3.2.3. Een van de manieren om de interne markt efficiënter te doen functioneren is het versterken van buitengerechtelijke mechanismen voor geschillenbeslechtiging. Deze moeten de betrekkingen tussen consumenten en bedrijven vereenvoudigen. Daarnaast dienen er echter ook procedurele regelingen te komen voor gerechtelijke uitspraken⁽¹⁾.

3.2.4. Het Witboek over voedselveiligheid⁽²⁾ kan wel eens een van de beste manieren zijn om het vertrouwen van de Europese consumenten te herwinnen. Zij zijn de afgelopen jaren getuigen geweest van een reeks gebeurtenissen waaruit bleek dat er op de interne markt nog heel wat schort aan voedselcontroles. De geplande maatregelen moeten daarom binnen de vastgestelde termijnen worden uitgevoerd, waarbij voor de Europese autoriteit voor de voedselveiligheid een cruciale rol is weggelegd.

3.2.5. Wat de vervoersveiligheid betreft: naar aanleiding van de rampen met olietankers zijn maatregelen voorgesteld om de verantwoordelijken voor dergelijke gevallen van olievervuiling aansprakelijk te stellen en om het transport in ecologisch kwetsbare gebieden te reguleren. In ieder geval zou allereerst het Witboek over milieuaansprakelijkheid⁽³⁾ moeten worden goedgekeurd. Dan geldt in alle gevallen van milieuschade, dus niet alleen tegenover ongelukken bij het vervoer over zee, een risicoaansprakelijkheid voor de vervuiler.

3.2.6. De moderne technologie, vooral internet, is bij uitstek geschikt om de dialoog tussen de bevolking en het bedrijfsleven een nieuwe impuls te geven. Wil deze dialoog echter werkelijk iets opleveren, dan moet het gebruik van die technologie op school worden onderwezen en dienen alle bedrijven, burgers met weinig financiële armslag en met name plattelandsbewoners subsidies voor de aanschaf van de benodigde apparatuur te krijgen.

(1) „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken”, PB C 117 van 26.4.2000.

(2) Witboek inzake voedselveiligheid — PB C 204 van 18.7.2000, blz. 21.

(3) PB C 268 van 19.9.2000.

3.3. Een beter ondernemingsklimaat

3.3.1. De euro zal het ondernemingsklimaat in belangrijke mate helpen verbeteren. De bestrijding van belastingdistorsies kan op bijval van het ESC rekenen. Wat dit betreft blijft het bij de voorstellen die het in het eerdere advies⁽¹⁾ heeft gedaan, namelijk dat vóór de uitbreiding van de EU gewerkt moet worden aan een BTW-stelsel dat gebaseerd is op het beginsel van het land van herkomst en waarmee belastingfraude kan worden aangepakt. Om de werkloosheid beter te kunnen bestrijden zou ook de belasting van de factor arbeid onder de loep dienen te worden genomen. Hopelijk heeft het tijdens de Top van Feira (Portugal) door de Raad goedgekeurde belastingpakket het door het ESC gewenste effect op de interne markt.

3.3.2. Wat de vereenvoudiging van de regels voor de interne markt aangaat verwijst het ESC naar zijn initiatiefadvies over dit onderwerp⁽²⁾, waarin het met name op het volgende aandringt:

- het ESC moet geraadpleegd worden over prioritaire kwesties in verband met de SLIM-projecten;
- van iedere ontwerpregeling moet een onafhankelijke instantie de eventuele effecten onderzoeken;
- de door het ESC uitgewerkte gedragscode om een bijdrage te kunnen leveren aan het vereenvoudigingsproces moet worden overgenomen.

3.3.3. Het ESC wijst er in dit verband op dat het statuut van de Europese vennootschap, ondanks het al jaren durende overleg en de vele wijzigingen van zowel dit statuut als de daarbij gevoegde richtlijn over de medezeggenschap van werknemers, nog steeds niet is goedgekeurd. Dit zou nu dan ook snel moeten gebeuren.

3.3.3.1. Door het ontbreken van vennootschapsrechtelijke regelingen voor bedrijfsconcentraties, en dan met name grensoverschrijdende fusies, worden de concurrentieverhoudingen in Europa scheefgetrokken. Hiervan hebben de regeringen van de lidstaten en vooral de aandeelhouders en werknemers van Europese ondernemingen te lijden.

3.3.3.2. Voorlopig kan men alleen gebruikmaken van de mededingingsvoorschriften en van de concentratieverordening.

3.4. Verbetering van de efficiëntie van de producten- en kapitaalmarkten in de EU

3.4.1. Deze doelstelling wordt bereikt met behulp van maatregelen die over het geheel genomen het meest effectief zijn. De liberalisering van de dienstensectoren vordert gestaag, al blijft de overheid in sommige lidstaten wel een vinger in de pap houden.

3.4.2. De liberalisering van de dienstverlening is dan wel een goede zaak, zij mag echter niet leiden tot oligopolievorming, die funest is voor de concurrentie en indruist tegen het hele wezen van een basisdienstverlening aan alle Europeanen; de kwaliteit en de concurrerende prijzen hiervan moeten gehandhaafd blijven.

3.4.3. De financiële markten zijn van groot belang voor een goed werkende interne markt. Dankzij de aanpassing van de richtlijnen tot wijziging van de boekhouding van handelsvennootschappen en met name financieringsmaatschappijen, als gevolg waarvan de boekhoudingsregels nu uniform zijn, hebben deze voortaan ook toegang tot de internationale effectenmarkten. Bovendien zal het actieplan met betrekking tot risicokapitaal deze markten flexibeler maken en de weg banen voor de totstandkoming van één Europese effectenmarkt, waarop de voor de Europese economie en werkgelegenheid zo belangrijke technologische ontwikkelingen alle ruimte krijgen.

3.4.4. Bij het aanmoedigen van innoveringen dient de aandacht allereerst uit te gaan naar de bescherming van de rechten inzake de industriële en intellectuele eigendom. In dit verband is het een goede zaak dat de Commissie onlangs een voorstel voor een verordening betreffende het Gemeenschapsoctrooi heeft gepubliceerd. Hiermee komt zij tegemoet aan een oude wens van het ESC om in Europa een instrument ter bescherming van octrooien in het leven te roepen.

3.4.5. Verder moet er goedkeuring worden gehecht aan de regels voor de vervoers- en energiesectoren en met name aan de richtlijnen betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne elektriciteits- en aardgasmarkt. Het ESC verwijst in dit verband naar de wijziging van de richtlijn ter liberalisering van de postdiensten, die nodig is voor een goede universele dienstverlening.

4. Conclusies

4.1. Het is een goede zaak dat de strategie voor de interne markt jaarlijks geëvalueerd wordt, waarbij met name de rangschikking naar prioriteit van de maatregelen op bijval van het ESC kan rekenen. Wel moet rekening worden gehouden met de wetgevingsprocedures, zodat men binnen de geplande termijnen blijft en de markt dus goed kan functioneren.

⁽¹⁾ Strategie voor de interne markt en aanbevelingen voor de herijking van de gerichte acties — PB C 140 van 18.5.2000.

⁽²⁾ Vereenvoudiging van de regelgeving voor de interne markt.

4.2. Wat de strategische doelstellingen betreft die gevolgen hebben voor de kwaliteit van het bestaan: de in het Witboek over voedselveiligheid geplande maatregelen moeten worden uitgevoerd, en om het vertrouwen van de Europese consument in de EU-markt te herstellen dient er inderdaad een „Europese Voedselautoriteit” te komen.

4.3. Belastingharmonisatie en uitvoering van het pakket maatregelen dat met het oog hierop tijdens de Top van Feira (Portugal) door de Raad is goedgekeurd, zijn volgens het ESC van wezenlijk belang om belastingfraude afdoende te bestrijden.

4.4. Bij het verbeteren van het ondernemingsklimaat moet ook de regelgeving voor de interne markt worden vereenvoudigd, zodat alle bedrijven, en dan vooral het MKB, eraan kunnen voldoen.

4.5. Het Comité is van mening dat goedkeuring van het statuut van de Europese vennootschap een van de belangrijkste voorwaarden voor een goed werkende markt is. Het is niet alleen geschikt voor economische concentraties, maar kan ook gebruikt worden om lijn te brengen in de verschillende manieren waarop werknemers in ondernemingen inspraak krijgen.

Brussel, 19 oktober 2000.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. FRERICHS

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over de „Mededingingsregels betreffende horizontale samenwerkingsovereenkomsten — Bekendmaking overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EEG) nr. 2821/71 van de Raad van 20 december 1971 betreffende de toepassing van artikel 81, lid 3, van het Verdrag op groepen van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2743/72”⁽¹⁾

(2001/C 14/03)

Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 25 mei 2000 besloten, overeenkomstig artikel 23, lid 2, van het reglement van orde, een advies op te stellen over de voornoemde mededingingsregels.

De afdeling „Interne markt, productie en consumptie”, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 27 september 2000 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Regalado.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 376e zitting van 19 oktober 2000 het volgende advies uitgebracht, dat met 93 stemmen vóór, bij 1 onthouding werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. De twee voorgestelde Commissieverordeningen inzake de toepassing van artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag op onderzoeks- en ontwikkelingsovereenkomsten, specialisatieovereenkomsten en de begeleidende ontwerprijdsnoeren voor de toepasselijkheid van artikel 81 op horizontale samenwerking vormen het resultaat van ampel beraad over de noodzaak, het mededingingsbeleid ter zake van horizontale samenwerkingsakkoorden te herijken en te moderniseren.

1.2. Het is de bedoeling dat de ontwerpverordeningen en -rijdsnoeren in de plaats komen van de huidige verordeningen betreffende specialisatie (Verordening (EG) nr. 417/85 van de Commissie) en onderzoek en ontwikkeling (Verordening (EG) nr. 418/85 van de Commissie) en de twee bekendmakingen over ondernemingssamenwerking⁽²⁾.

1.3. Gepland is dat de twee ontwerpverordeningen en de rijdsnoeren op 1 januari 2001 in kracht zullen treden en gedurende tien jaar, d.w.z. tot en met 2010, zullen gelden.

⁽¹⁾ PB C 118 van 27.4.2000.

⁽²⁾ PB C 75 van 29.7.1968 en PB C 43 van 16.2.1993.